

СЛАВА ВЕЛИКОМУ ЖОВТНЮ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАІН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 33 (1407). 7 ЛИСТОПАДА 1980 РОКУ. Виходить щотижня.

ВЕЛИКИЙ ЖОВТЕНЬ

Кумачем святкових прапорів, урочистим маршем демонстрацій, звітом про свої трудові досягнення зустрічають радянські люди день народження Країни Рад — річницю Великої Жовтневої соціалістичної революції. 63 роки тому в цей день народилася маса Росії під керівництвом В. І. Леніна і створеної ним Комуністичної партії, здійснивши революцію, взяли владу в свої руки. Розпочався новий етап всесвітньої історії — поворот людства від капіталізму до соціалізму. Високо несе наша країна знамено Жовтня. За роки Радянської влади народ, очолюваний ленинською партією комуністів, побудував розвинуте соціалістичне суспільство, затвердив новий, соціалістичний

спосіб життя. Радянський Союз стоїть сьогодні на порозі завершення Х л'ятиріччя. З великим натхненням зустріли трудящі рішення червневого (1980 р.) Пленуму ЦК КПРС про скликання XXVI з'їзду КПРС. З'їзди нашої партії відіграють видатну роль в житті радянського суспільства. Кожний відкриває нові горизонти перед Комуністичною партією і країною. XXVI з'їзд визначить подальші стратегічні завдання в справі комуністичного будівництва і шляхи їх вирішення. У радянських людей є чудова традиція — зустрічати партійні з'їзди ударною трудовою вахтою. Дальшим розвитком творчої ініціативи мас стає соціалістич-

не змагання, яке розгорнулось на честь XXVI з'їзду КПРС. Комуністична партія і Радянська держава, вірні ленинським заповітам та ідеям Жовтня, ведуть послідовну боротьбу за мир, припинення гонки озброєнь, роззброєння, встановлення міцного миру. Росте і міцніє світова система соціалізму — провідна сила сучасності. Світлом Жовтня осяяно шквал визвольних революцій, які змели колоніальні імперії і дали свободу народам, що віками знемагали під непосильним ґнітом. По шляху, прокладеному Жовтнем, сьогодні йдуть багато країн світу, і з кожним днем ідеї Жовтня завойовують нових прихильників.

Цифри і факти

◆ Створена В. І. Леніном Комуністична партія, під керівництвом якої в жовтні 1917 року робітники і селяни Росії здійснили Велику Жовтневу соціалістичну революцію, об'єднує в своїх рядах більше 17 млн. комуністів.

◆ За роки Радянської влади в нашій країні створено величезний економічний потенціал. Важлива частина багатства країни — основні виробничі фонди. Вони перевищують сьогодні трильйон карбованців. Вартість виробничих фондів за 1979 рік збільшилась в порівнянні з 1913 в 37 разів.

◆ 24 лютого 1980 року відбулись вибори до Верховних Рад союзних і автоном-

них республік і у місцеві Ради. Було обрано 2 млн. 285 тис. народних депутатів, 43% з яких — робітники, 25% — колгоспники.

◆ Міцніє і розвивається світова система соціалізму, демонструючи свій могутній духовний та економічний потенціал. Темпи зростання національного доходу і промислової продукції соціалістичних країн в 70-і рр. приблизно в два рази вищі, ніж темпи розвинутих капіталістичних країн. На долю соціалістичної співдружності на цей період випало близько половини об'єму світового росту промислового виробництва.

◆ 90 комуністичних і ро-

бітничих партій діють і борються на всіх континентах у наш час. За останні десять років у Західній Європі в ряди компартій вступило 800 тис. нових членів. У Північній і Південній Америці та Африці число комуністів зросло більше ніж у два рази.

◆ Однією з важливих змін, що сталися в світі за останні 35 років, стала повна ліквідація політичних форм колоніалізму в результаті національно-визвольного руху. Вже в 40-і р. незалежними державами стали 13 колоній. Сьогодні біля 120 держав світу, в яких проживає майже сім десятків населення Землі, отримали незалежність.

II УНІВЕРСИТЕТСЬКА ПАРТІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ

29 жовтня у Великому актовому залі відбулась II університетська звітно-виборча партійна конференція. На порядку денному стояли питання:

1. Звіт про роботу партійного комітету за період з 31 жовтня 1978 року по 29 жовтня 1980 року.

2. Вибори партійного комітету.

3. Вибори делегатів на XXXII районну партійну конференцію.

Із звітною доповіддю на конференції виступив секретар парткому доцент Л. Х. Калуст'ян.

В обговоренні доповіді взяли участь комуністи М. М. Якупов — завідувач кафедрою історії КПРС, професор, В. М. Тоцький — декан біологічного факультету, доцент, А. К. Лозовський — секретар партійного бюро історичного факультету, старший викладач, В. В. Сердюк — ректор університету, професор, В. А. Кухаренко — завідувач кафедрою лексикології та стилістики факультету романо-германської філології, професор, С. В. Веселова — студентка IV курсу історичного факультету, Ю. С. Червоний — декан юридичного факультету, до-

цент, В. П. Цесевич — директор обсерваторії, член-кореспондент АН УРСР, Я. М. Беланчин — секретар партійного бюро геолого-географічного факультету, доцент, М. Я. Тихоненко — декан механіко-математичного факультету, доцент, І. М. Коваль — секретар комітету комсомолу ОДУ.

На конференції виступили заступник міністра вищої і середньої спеціальної освіти Л. А. Канищенко, кандидат в члени бюро Одеського обкому Компартії України, перший секретар Центрального райкому партії Р. Б. Боделан.

В роботі конференції взяли участь заступник завідувачого відділом науки і учбових закладів обкому партії В. О. Бистрін, завідувачий відділом науки і учбових закладів горкому КПУ М. М. М'яковський.

Конференція прийняла розгорнуте рішення, спрямоване на поліпшення роботи всіх партійних організацій університету.

На конференції обрано новий склад парткому, а також делегатів на районну партійну конференцію.

(Детальний звіт про конференцію буде опубліковано).

НОВИЙ СКЛАД ПАРТКОМУ

До нового складу партійного комітету обрані: Є. Н. Василевська — доцент, В. П. Ващенко, — доцент, Л. Х. Калуст'ян — доцент, І. І. Каракаш — доцент, І. М. Коваль — асистент, В. І. Комаров — начальник військової кафедри, А. Л. Молчанова — доцент, О. П. Муратчаєва — доцент, В. І. Світличний — доцент, Л. Д. Скрильов — професор, О. Г. Перехрест — доцент, В. А. Тарасенко — доцент, В. М. Тоцький — доцент, Є. А. Уткін — студент, В. В. Фащенко — професор, М. М. Якупов — професор.

На першому засіданні парткому його секретарем обраний доцент Л. Х. Калуст'ян, заступниками секретаря парткому: по організаційно-партійній роботі — О. Г. Перехреста, по ідеологічній роботі — Є. Н. Василевська.

Обов'язки серед членів парткому розподілені таким чином: відповідальні за учбову роботу — В. В. Фащенко,

ко, В. М. Тоцький, за наукову роботу — В. В. Сердюк, Л. Д. Скрильов, за роботу народного контролю — В. П. Ващенко, за роботу кафедр суспільних наук і гуманітарних факультетів — М. М. Якупов, за мережу освіти і товариство «Знання» — В. І. Світличний, за роботу побутового сектору — І. І. Каракаш, Є. А. Уткін, за роботу з іноземними студентами — А. Л. Молчанова, за культурно-масову роботу — В. А. Тарасенко, за роботу кураторів — О. П. Муратчаєва, за роботу ДНД — І. М. Коваль, за оборонно-спортивну роботу — В. І. Комаров.

На засіданні партійного комітету були присутні: тт. Р. Б. Боделан — кандидат в члени бюро обкому партії, перший секретар Центрального райкому Компартії України, В. О. Бистрін — заступник завідувачого відділом науки і учбових закладів обкому партії, М. М. М'яковський — завідувачий відділом науки і учбових закладів Одеського горкому партії.

Вітаємо переможців змагання

Ректорат, партком, місцевком, профком і комітет комсомолу підсумували соціалістичне змагання на честь 63-ї річниці Великої Жовтня.

Переможцями визнані: серед природничих факультетів — I місце — фізичний факультет, II місце — хімічний факультет, III місце — механіко-математичний факультет.

Серед гуманітарних факультетів: I місце — філологічний факультет, II місце — історичний факультет, III місце — юридичний факультет.

Серед загально-університетських кафедр: I місце — кафедра історії КПРС, II місце — кафедра політекономії, III — кафедра наукового комунізму.

УРОЧИСТИЙ ВЕЧІР

4 листопада в приміщенні Українського театру імені Жовтневої революції відбувся урочистий вечір ко-

лективу нашого університету, присвячений 63-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції.

СЛАВА ВЕЛИКОМУ ЖОВТНЮ, ЯКИЙ ВІДКРИВ

Розповідь про Женю Степанова

Коли його запитують, Женю, як ти все встигаєш робити, він не може відповісти нічого конкретного, а тільки знизує плечима. Тому що і не відразу, і не однією фразою можна відповісти на це питання.

Дійсно, його працездатність дивує багатьох. Протягом трьох років навчання в університеті Женя Степанов займається тільки на відмінно. Його ясні, влучні і часто оригінальні відповіді можна почути майже на кожному занятті. Це один з небагатьох студентів курсу, в якого після кожної лекції виникає безліч питань до викладача. І це не випадково, тому що, як мені здається, провідною рисою його характеру є бажання дізнатись про все необхідне все, що можливо. Тому йому дуже часто доводиться готувати реферати і доповіді на найбільш важливі теми, бо викладачі знають, що краще Степанова ніхто не зробить.

Багато в нього виходять начебто саме собою. Так, наприклад, коли влітку цього року ми повернулись додому після місячної практики в Угорській Народній Республіці, то він, єдиний серед нас, знав біля 100 угорських слів, вмів читати з досить виразною вимовою.

Таким знаємо його ми, товариші по групі. А весь наш філологічний факультет знає Женю Степанова як члена комітету комсомолу факультету і як помічника редактора сінній газети «Філолог». В цій роботі у Жені та

кож чимало здобутків. Якщо доручити йому зібрати матеріал, — знай, що в призначений строк ти отримаєш все, що необхідне. Він і сам любить писати замітки, вмє редагувати статті, друкує на машинці. І, взагалі, завжди порадить, допоможе.

Як член комітету комсомолу, відповідальний за політсектор, він зумів організувати читання лекцій студентами на підприємствах. В минулому році таких лекцій було прочитано 601, замість запланованих 185.

Зараз він займається проведенням підписки на комсомольські видання. Справа ця дуже містка, клопітка, але ні в кого не викликає сумніву, що цей захід пройде на високому рівні.

Крім громадських справ, Є. Степанов проводить плідну (я не боюся цього слова) наукову роботу на кафедрі російської мови.

У Жені багато добрих друзів, багато хороших товаришів, серед тих, хто вболіває за успіхи свого факультету, курсу, групи. Хотілося б, щоб придивлялись уважніше до цієї людини, придивлялись і вчилися у нього великій любові до праці, комсомольській активності і людській доброті.

63-ю річницю Великого Жовтня комсомолец Женя Степанов зустрічає гідно, як і слід радянській людині.

Євген БРАЖЕВСЬКИЙ,
член комітету
комсомолу
філологічного
факультету.

З НЬОГО БЕРУТЬ ПРИКЛАД

Всі, хто знає Анатолія Бабаченка, скажуть про нього, як про принципового комуніста, активного громадського діяча, чуйного товариша і порадирика.

Анатолій — студент V курсу геолого-географічного факультету, відмінник навчання, натура творча і допитлива. Його реферати і виступи на семінарських заняттях завжди привертають увагу викладачів і студентів. Свої соціалістичні зобов'язання —

відмінно вчитися — він виконує найкраще.

Студенти геолого-географічного та філологічного факультетів, що проживають у гуртожитку № 5, знають його як принципового голову студради. Адже багато сил докладає Анатолій Бабаченко для покращення побуту і дозвілля студентів. Завжди ініціативний, вимогливий, відвертий і чуйний — він служить прикладом для товаришів.

О. БАБИХІН,
студент II курсу ГГФ.

ЗАКОХАНИЙ В СВОЮ ПРОФЕСІЮ

В. О. КОНОНОВУ
— П'ЯТДЕСЯТ
РОКІВ.

триманості, відданого служіння математиці, взірцем громадянина, спеціаліста і Людини.

Обраний деканом механіко-математичного факультету в перші роки його існування, В. О. Кононов довлав значні зусилля для створення на факультеті сприятливих умов роботи, для розширення і зміцнення факультету. Взаєморозуміння і взаємодопомога стали в ті часи панівними на факультеті, сприяли формуванню сталого факультетського колективу.

Тривалий час В. О. Кононов працював за кордоном. Спочатку в Монголії, потім в Алжирі — в інституті нафти і газу, створеному Радянським урядом в Бумердесі, згодом в Тунісі — в місцевому університеті. Тут, в атмосфері змагання з фахівцями з Франції, США та інших країн, він гідно представив радянську науку, завоював значний авторитет серед керівництва відповідних вузів, ко-

ристувався великою повагою серед викладачів і студентів.

Повернувшись на Батьківщину, В. О. Кононов продовжує плідно працювати на благо факультету рідного університету, на благо Батьківщини і радянського народу. Від Таганрога, де народився В. О. Кононов, до Бумердеса, і, перш за все, в Одесі, його знають, розуміють і пишуться ним усі ті, кого він покорив теплом своєї душі, неквапливою мудрістю вчинків, кому він відомий як лицар мехмату, бо вони віддають належне його педагогічній, науковій і громадській діяльності.

63-ю річницю Великого Жовтня В. О. Кононов зустрічає в повному розквіті творчих сил. Співробітники кафедри обчислювальної математики і всього механіко-математичного факультету щиро вітають його з 50-річчям з дня народження і 25-річчям плідної трудової діяльності, висловлюють побажання міцного здоров'я, дальших успіхів в його багатогранній діяльності, численних радощів і великого щастя на довгі роки.

С. М. КІРО,
доцент.

Зустрічі, які не забуваються

Влітку цього року група студентів філологічного факультету побувала на практиці в Угорській Народній Республіці.

Наш табір російської мови знаходився в живописному містечку, розташованому недалеко від Будапешта, з дуже приємною назвою Тата. Це містечко відразу ж нас захопило — своєю архітектурою. Нас оточували майже іграшкові, одноповерхові будиночки, кликало до себе тепле озеро і стара таємнича фортеця.

Разом з нами в таборі російської мови працювали студенти Ленінградського державного університету, з якими в нас склались відносини співробітництва, так як в нас була одна мета — навчити угорських дітей розмовляти російською мовою.

Кожний радянський студент очолює свою «тріаду», з якою він займався російською мовою, ходив на екскурсії, в походи, граючи разом

зі своїми вихованцями на спортивному майданчику.

В наш табір прибули угорські гімназисти, які мріяли вивчати російську мову в університетах країни або Радянського Союзу. Ми не відразу звикли одне до одного, але згодом стали друзями. Ми дізналися багато про прекрасну країну Угорщину, про історію її народу, про мистецтво і літературу УНР. Наші гімназисти вивчили багато російських і радянських пісень, віршів, приказок, вони змогли в певній мірі торкнутись до нашої історії, до нашої країни, до нашого народу.

Нас дуже схвилював величний пам'ятник на горі Геллерт, який піднявся над Будапештом. На ньому написано: «Радянським визволителям від вдячного угорського народу». Ми пройшли разом з нашими друзями по дорогах героїв, вшанували хвилююче мовчання пам'яті угорського національного поета Шандора Петєфі, героїв

Угорської Республіки, радянських воїнів, які загинули під час визволення країни.

Ми побували в декількох містах Угорщини: в шахтарському містечку Татабана, в одному з важливих промислових міст — Дьоре, відвідали храм і Базіліку в старовинному Естергомі, помилувались на голубий Дунай з Будапештських мостів, побували в Національній галереї.

За відмінну роботу в таборі російської мови багато наших студентів були нагороджені грамотами, відзначені на прощальному урочистому вечорі.

А потім було прощання, сльози на очах моїх колег і поїзд... В наших учнях ми відчули велику любов до радянської країни, до великої і могутньої російської мови. Хочеться сподіватися, що наше перебування в Угорщині ще більше зміцнило цю любов, що таке дружнє спілкування сприяє зміцненню дружби між народами.

Олена АНТОНЮК,
студентка IV курсу
філфаку.

ДО НОВИХ ТВОРЧИХ ЗЛЕТІВ!

«Дорога довжиною в життя!» — так можна визначити великий трудовий шлях Віктора Тимофійовича Ружейникова, доцента кафедри педагогіки нашого вузу. Цей шлях надзвичайно напружений, бойовий, змістовний, світлий. Комсомольський ватажок в козацькій станиці на Дону. Воїн. Комуніст. Педагог. Вчений. Невтомний шукач все нових і нових матеріалів, пов'язаних з життям і революційною діяльністю соратників В. І. Леніна на Одещині. І це, між іншим, не випадково: його свідоме комсомольське життя починається з 1924 року. І він сам любить повторювати про себе: «Я — ленінського призову!». Громадський діяч. Добрий сім'янин... Це ті біографічні намітки, за якими ховаються численні роки самовідданої роботи на благо Вітчизни.

В такому віці — Віктору Тимофійовичу зараз 72 роки — люди нерідко полюбують спокої, затишок, бажують побути на самоті десь на лоні природи, з ружницею чи з вудочкою в руках, помилуватись квітами в парку, в приємній бесіді з друзями зга-

дати славу молодість. Віктор Тимофійович, якщо часом через деякі хвороби і має вимушений відпочинок, то звертається до минулого, гортаючи альбоми, журнали, альманахи, газетні підшивки, листи, тільки для того, щоб знову і знову — і то в який раз! — вивірити, вияснити, наскільки та чи інша проблема вже вирішена, що можна цікавого і значимого внести в неї сьогодні і яким чином. Отже, питання: «Чи все зроблено»? спокійно не дає ніколи. Чого б воно не стосувалося: чи бойових друзів, зафіксованих ось на цій фотографії біля Бранденбурзьких воріт в день Перемоги, імена яких сьогодні вивчаються газетами, журналами, вченими, студентами, учнями шкіл; чи статті про перебування Дмитра Ілліча Ульянова в Одесі, невідкладної справи в Раді народного контролю, на факультеті РГФ, в школі на педпрактиці тощо.

Людині з меншим запалом і в молоді роки не під силу вирішувати стільки проблем! І це щодня. Невтомно. Гаряче. І — якнайкраще. Саме тому Віктор Тимофійович вшанований багатьма народами і грамотами, та найбільшою нагородою для нього являється повсякденне плідне спілкування з хорошими творчими людьми — живе, безпосереднє, чи у вигляді листування. Ось, наприклад, цей лист прийшов учора від педагогів із ГДР — колеги цікавляться пошуками радянського вченого. А цей лист тільки-но прийшов із Урюпінська — з краю бойової комсомольської молодості. Секретар Урюпінського горкому ЛКСМ вітає Віктора Тимофійовича з днем народження комсомолу, з наступаючим святом Великого Жовтня, бажає в рік великих звершень, присвячених ХХVI з'їзду рідної Комуністичної партії, комсомольського за-

палу, бадьорого духу, успіхів в комуністичному вихованні підрастаючого покоління і водночас запрошує взяти участь в урочистих зборах, що відбудуться в місцевому красназвочному музеї, де серед експонатів комсомолу в ряді фотографій 20-х років присутній молодий, завзятий комсомолец Віктор Ружейников.

Отже, зробленого не перелічити. Проте, найзначніша частина життя, пристрасного духу віддана, все-таки, педагогіці, науці, в якій теж наявні свої подвиги. Так, кандидатську дисертацію про кінофікований урок Віктор Тимофійович захистив ще в 1947 році. Це була дисертація не про те, що було, а про те, чого якраз не було, а бути повинно. Вона гостро ставила питання про необхідність всебічно використовувати на уроках технічні засоби, особливо кіно і телебачення. Тут розви-

валась думка В. І. Леніна, який в розмові з Н. К. Крупської, А. В. Луначарським та О. О. Богдановим неодноразово стверджував: нам потрібне навчальне кіно так само, як і географічна карта чи дошка, без котрих ні географія, ні математика обійтись не можуть. В 1955 році в педінституті ім. К. Д. Ушинського з ініціативи тов. Ружейникова при кафедрі педагогіки була створена перша в нашій країні лабораторія технічних засобів навчання (кіно в навчанні). Через чотири роки в шостому номері журналу «Радянська школа» Віктор Тимофійович надрукував велику підсумкову статтю про її роботу — «Про телевізійні та технічні засоби навчання». А якщо бути точнішим, то треба зазначити, що до цього часу в різних періодичних виданнях було надруковано 50 статей і майже стільки ж — пізніше. Серед них варто згадати солідну главу в колективному підручнику «Основи дидактики», виданому в Москві в 1967 році — главу «О технічних засобах навчання», за яку автор отримав

ІХ ПРАЦЯ- ДАРУНОК ЖОВТНЮ

Робітники і службовці АГЧ, змагаючись за гідну зустріч ХХVІ з'їзду КПРС, крокуючи в ногу з передовими підрозділами університету, багато зробили для забезпечення нормального гобуту студентів, учбового процесу і успіхів у науково-дослідницькій роботі. Успішно працювали, виконуючи соціалістичні зобов'язання, і досягли високих результатів в ознаменування великого всенародного свята такі товариші: Х. Б. Торгас, В. П. Бурлако, А. Н. Мамонов, А. Т. Прохоренко, Н. П. Гузь, групи капітального ремонту: М. А. М'яло, В. Г. Самолецький, Р. Б. Писаревський — учбово-експериментальні майстерні; М. І. Банко-Житенко, Н. А. Клименко, С. А. Червина — гуртожиток № 1; Л. Н. Котова, Є. А. Крикун, В. А. Ключикова — гуртожиток № 2; В. П. Доматевич, Т. С. Білоконенко — гуртожиток № 4; О. А. Заболотна, О. С. Нікітченко — гуртожиток № 5; В. А. Симонник, А. А. Новодранова — гуртожиток № 6; В. І. Маслова, Л. В. Торчак — головний учбовий корпус; Є. М. Макоєнко, А. І. Летуша — фізфак; А. Д. Безюленко, Н. І. Заботова — істфак; А. І. Сазонова, В. А. Балабас — проблемний корпус; С. В. Єгоркін, І. І. Дригін, В. Н. Носкова — команда ВОХР.

ТИЖДЕНЬ ЛЕКТОРІВ

Всесоюзний тиждень лекторів, що проводився в Одеському державному університеті з 2 по 9 жовтня, став важливим політико-масовим заходом в житті комсомольської організації вузу. Цей захід присвячено 60-річчю виступу В. І. Леніна на ІІІ з'їзді комсомолу.

Тиждень лекторів активізував лекційно-пропагандистську роботу комсомольців-лекторів, сприяв широкій пропаганді досвіду виховання молоді, її навчання і праці, у відповідності з ленінськими заповідями, партійного керівництва комсомолу, турботи партії і уряду про підростаюче покоління.

В ході Всесоюзного тижня силами лекторів комітету комсомолу і лекторських груп факультетів прочитано понад 100 лекцій, тематика яких найрізноманітніша. Це і розкриття творчої діяльності КПРС на сучасному етапі, як у внутрішніх справах, так і на міжнародній арені, і всепермагаюча сила ленінських ідей мирного співіснування держав з різним соціально-економічним ладом, це і актуальність ленінського заповіту «Вчитися комунізму» і його перетворення в практиці комсомольських справ, а також в період і сильсрозробіт студентів; це і те, з якими успіхами іде кожна комсомольська група, курс, факультет до відкриття чергового з'їзду рідної Комуністичної партії.

Відкриття тижня почалося з проведення Дня науки істориків в підшефній погранчастині 2 жовтня. В ній взяли

участь завідуючий кафедрою нової і новітньої історії доцент Д. М. Павлович, доцент цієї ж кафедри Л. В. Нікуліна, а також секретар комітету ЛКСМУ ОДУ І. Коваль.

Заступник секретаря ЛКСМУ Г. Антипенко розповів на ленінських уроках в ІІ і ІІІ групах І курсу фізичного факультету про актуальні ленінські положення в промові «Завдання Спільки молоді». Шість груп фізичного, історичного, юридичного і біологічного факультетів провели ленінські уроки в кількох музеях міста.

Кращі лектори факультетів в трудових загонах, ОДУ, що працюють в колгоспах, проводили також політінформації, присвячені внутрішній і зовнішній політиці нашої партії, Дню конституції та ін. Особливо відзначилися серед них студенти І. Паскал (філфак), М. Станков, Н. Крестовська, П. Райнов (істфак), Н. Велико, Л. Нікітіна (юрфак).

Комітет комсомолу випускає газету «Лектор ОДУ», в якій відбиває лекційно-пропагандистську роботу лекторської групи університету, розповідаючи про кращих її учасників.

Всесоюзний тиждень лекторів показав багато і позитивних в цій роботі і деякі недоліки, зокрема такі: ми, виявляється, ще мало пропагуємо досвід, майстерність і вміння наших активних лекторів.

Комітет комсомолу.

ПЕРШІ КРОКИ

Група студентів V курсу істфаку у складі Н. Чегодар, Л. Федорченко, С. Міно, А. Суприновича, С. Фетової, І. Ващишинової, Л. Миколаєвої і автора цих рядків проходила педагогічну практику в СШ № 100 м. Одеси. Знайомство з школою розпочалося в кабінеті директора Катерини Тимофіївни Максимової, вона розповіла про школу, розподілила нас по класах.

Перші дні практики ми відвідували уроки вчителів історії й інших провідних викладачів. В школі працюють досвідчені вчителі історії: М. В. Аксенович, Н. Ф. Фоміч, В. П. Оскер, які всебічно допомагали нам в підготовці і проведенні уроків. На уроках історії успішно зарекомендував себе метод самостійної роботи з підручником в поєднанні з словом вчителя. Він дисциплінує, вчить мислити, узагальнювати. Ми відвідували уроки директора школи К. Т. Максимової. Вона чудово знає свою справу, добре володіє методикою викладання історії і суспільствознавства в школі. Урок в неї носить повчальний, і виховний характер сприяє розвитку знань і навиків. Саме таким повинен бути сучасний урок. Відвідування уроків стало для нас дуже корисним, як для майбутніх вчителів.

Багато хороших, цікавих заходів провели студенти в школі. Всього й не перерахувати, та й в цьому нема потреби. Важливо те, що ми здобули навички роботи з учнями, як в учбовому процесі, так і в години позакласної роботи, Н. Чегодар в 10-А класі провела виховні години на теми: «Конституція СРСР — найгуманніша в світі», «Два світи — два способи життя», «Герой серед нас», диспут «Сучасна людина. Якою вона повинна бути?», Л. Федорченко з 10-Б класом підготувала і провела комсомольські збори «Як ми живемо і навчаємось», виховні години «Ленін, час і ми» та інші цікаві заходи. У 6 класі Л. Миколаєва провела виховну годину «Міста-герої», екскурсію в планетарій, допомогла випустити стіннівку «Пионерская искра». Учнім 7-А класу з усіх заходів, які проводила С. Фетова, більш всього сподобався похід до лісу 14-15 вересня. Це сприяло тому, що практикантка в такий ко-

роткий відрізок часу познайомилась з учнями, придивилась до них. Задоволеними залишилися учні 7-В класу, з якими працювала студентка з ЧССР, Ващишинова Ірина. Вона багато розповідала про свою рідну країну, знайомила з її історією і досягненнями місцевця.

Надовго мені запам'ятається День вчителя. Було багато вітань і знову на мене чекав сюрприз. В той день уроку історії в 8-А класі не було. Але прийшов привітати мене учень цього класу Євтушенко Сергій, якому я напередодні поставив був двійку за незнання домашнього завдання. Але він не образився. І дійсно, якщо оцінка поставлена заслужено, на вчителів не ображаються. Але все-таки цей випадок для мене був негладким.

Зі своїм 8-Б класом я підготував багато цікавих заходів — бесіди «600 років битви на Куликовому полі», «Героїчна юність комсомолу», виховна година «Діти різних народів», на якій виступив аспірант кафедри мікробіології нашого університету Амір Юсеф Юнан (Ірак), бесіда, присвячена 60-річчю промови В. І. Леніна на ІІІ з'їзді комсомолу, диспут «Що означає бути сучасним? Як ми розумієм щастя?», Дуже сподобались учням комсомольські збори «Ватківщині нашу працю».

Ми вдячні всім педагогам школи за допомогу, надану нам в організації і проведенні всіх заходів.

Практика для студентів нашої групи була дуже корисною. Ми здобули навички роботи з дітьми. Навчилися проводити виховні заходи, виховувати учнів через викладання історії. Все це нам знадобиться в майбутній роботі, а досвід прийде з часом, як результат творчих пошуків, наполегливої праці.

П. ГРЕБЕНЮК,
студент V курсу.

РЕПОРТАЖ З ОБ'ЄКТІВ

Кожен день наближає нас до видатної дати в житті радянського народу — 63-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. За гідну зустріч цієї знаменної події широко розгорнулось соціалістичне змагання трудівників наших колективів.

— Які ваші трудові досягнення? — запитали ми в бригадира передової бригади групи капітального ремонту тов. Торгас.

— Ми працюємо добре. Особливо ефективно трудяться в бригаді тт. В. П. Бурлако та А. Н. Мамонова.

У вересні і жовтні ми виконали плани відповідно на

150—170 проц., це й буде нашим дарунком Жовтню.

З бригади тов. Рябого ми запитали штукатура А. Т. Прохоренка, як йдуть в нього справи?

— Працюємо, стараємось, — відповів він. Скромничасе Анатолій Тимофійович. Відомо, що він — добросовісна, трудолюбива людина. Завдання завжди перевиконує.

В цеху радіоелектроніки учбово-експериментальних майстерень ми познайомились з передовою бригадою М. А. М'яло. Микола Афанасійович розповів нам: «Колектив наш невеликий (усього 6 чоловік); але дружний і працюємо ми за принципом

— один за всіх і всі за одного... Завдання виконуємо і перевиконуємо, найвищої продуктивності праці у нас досягли: радіоелектронік В. Г. Самолецький та монтажник Р. Б. Писаревський».

Партгрупорг тов. Бондаренко познайомив нас з токарем Л. Я. Бараницею та електрозварником Н. Д. Солодовниковим.

Як у вас з виконанням плану, Леоніде Яковлевичу?

— Завдання виконуємо на 130—140 проц., — говорить він.

— Яким чином Ви досягаєте таких результатів?

— Щоб виконати план, необхідно працювати добросовісно, раціонально використовуючи кожну хвилину.

М. СОКОЛОВ.

ІІ Всесоюзну премію Академії педагогічних наук СРСР...

В статтях неухильно проводилась думка про практичну ефективність такого починання. Але перша половина 50-х років — то був важкий час, важка дорога, справді терниста. Із 17 доповідних справок і листів, поданих на ім'я міністра освіти, тільки дві останні привернули до себе увагу, коли міністром став видатний український поет-академік П. Г. Тичина. Він не тільки збагнув суть справи, а й швидко прореагував на неї, допомігши і словом і ділом. В результаті — експериментальна лабораторія при педінституті, котра незабаром, як і вся кафедра і факультет, перейшла до Одеського державного університету. І цілий ряд шкіл України, крім того, на своїх заняттях стали широко використовувати кіно, а згодом телебачення. Чи можна тепер уявити собі школу або вуз без таких технічних засобів? Навіть саме питання здається недоречним, а колись його треба було доводити і доводити — душевним вогнем,

завзяттям, переконаністю передового вченого-комуніста. Статті, посібники, брошури, доповіді на конференціях, республіканських і всесоюзних, теплі щирі відгуки, дружня ділова підтримка видатного педагога В. О. Сухомлинського, товаришів по роботі, зокрема — доцента кафедри стародавньої історії С. М. Синіцина, завідуючої кафедрою російської літератури П. І. Збандуто, доцента цієї ж кафедри З. А. Бабайцевої — яскраве свідчення тому, наскільки важкою і значимою була ця перемога.

В другому номері журналу «Природа» за 1964 рік з'явилась стаття «Неизбежна ли праворукость» за підписом В. Т. Ружейникова, доцента Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, та М. В. Зубрицького, історика, директора школи № 32 Іллічівського району, де проводився експеримент. Статті передували кілька вступних слів академіка Берга про смисл експерименту: «Питання це має не тільки теоретичне, але й велике практичне значення»,

бо сьогодні різко «зростає необхідність розвитку обох рук, органів чуттів, організму в цілому в зв'язку з подальшим розвитком техніки, освоєнням людською космосу і глибин океанів!». Автори статті прийшли до висновку, що людство на протязі багатьох тисячоліть не використовувало лівої руки в лівій мірі: вона завжди відіграла допоміжну роль — чив бою, коли тримала щит, чив труді, допомагаючи правій щось переносити, перекидати, піднімати, забивати і т. д. А в цій руці, виявляється, приховані значні трудові ресурси. Отже, це ще одна таємниця, відкритою у природі. Одне тільки те, що центр управління лівою рукою в головному мозку знаходиться поряд з центрами мовлення, котрі при взаємодії спроможні ефективно впливати один на одного, виразно говорять само за себе. Зб учнів школи (середній клас) за півроку лівою рукою освоїли всю технологію каліграфічного писання, причому важке, але рівномірне навантаження зовсім не впливає на серце! Що доводиться позитивною

практикою музикантів, хірургів тощо. І ця стаття і ряд інших з експериментальними даними мали великий резонанс і в нашій країні і зарубежжю, зокрема — в ГДР.

А сьогодні Віктор Тимофійович сповнений нових творчих задумів. На столі перед ним лежить перший — робочий — варіант докторської дисертації «Наукова організація праці викладача вузу». З яким молодецьким запалом і з заavidним творчим натхненням говорить він про окремі її розділи: «Ленін і педагогіка», «Крупська і педагогіка», пов'язані з цим питаннями! Або про главу «Застосування голографії в учбовому процесі». Тут працює, пояснює він, лазерний промінь — основа зображення. Фізико-оптики нашого університету вже створили кілька голограм, науково-практичне значення яких важко переоцінити: це та гулузь, котра поки що, на жаль, так повільно розвивається і котра матиме справжній триумф тільки в ХХІ столітті. Уявіть собі, що ви слухаєте лекцію про стародавній світ, вам розповіда-

ють про первісну людину, про мамонта чи про якусь старовинну будівлю, саркофаг, скульптуру, амфору, яких, можливо, вже й не існує. І от ви раптом бачите їх своїми очима, не на картині, ні, а в повільній, поряд, бачите в усій об'ємності, складності, колоритності, можете обійти їх з усіх боків, відчутти їхню красу і силу — і це запам'ятається на все життя. Такий цікавий феномен — він є і його нема. Як сон, як міраж, в котрий ви вірите. Всі знання людство колись зможе ілюструвати отакими живими явищами, створеними фізиками-оптиками. І це диво починається в значній мірі в нашому університеті!

...Поговорити з такою людиною хоча б годину — це все одно, що перегорнути цілі томи енциклопедії: стільки нового, цікавого зможеш від неї взяти. Бо це та складна творча індивідуальність, яка з роками не тільки не згасає, а, навпаки, набирає все нового і нового злету. Про який же зашинок, про який спокій можна тут говорити?!

А. МИХАЙЛОВ.

РЕПЕТИЦІЯ

Вихідний день. Чудовий ранок золотої осені кличе на природу, кличе милуватись її поетично-музичними чарами. І на цей поклик відгукуються сотні, тисячі людей. Тільки — не ці: їх ніщо не заманить, не відірве від своєї музики! Дев'ята година ранку, а вони вже на сцені студентського клубу лаштують інструменти і разом з керівником Л. І. Левітіним скрупульозно вивіряють звукову апаратуру, готуючись до репетиції. Життєрадісна і ділова метушня панує тут зараз, і ти ледве встигаєш орієнтуватись, куди дають голоси, а куди — підзвучку, яким чинним регент обходиться без ревербератора, не спотворюючи тону, як ставиться і настроюється орган, чому в зал іде «вузький» звук, коли на сцені сильно заб'є барабан, а навколо вже співає скрипка або кларнет, дзвякне тарілка, урочистим тоном завібрує саксофон, а з мікрофонів настійливо виривається «раз-два-три... раз-раз!...». Іноді, здається, що ти потрапив до хаосу, де все кричить, миготить, кружляє. Де його початок, де кінець? І тут же, ніби між іншим, то з боку скрипок, то з боку саксофона і кларнета чи вокальної групи на мить зблисне рожева мелодія і швидко згасне. Пролетить над тобою роєм рулад, промчить хвилями акордів — і зникне. Щоб згодом прозвучали спочатку, заспівавши в тобі чимось надзвичайно прекрасним і далеким. А хтось поряд розповідає друзям про дивакуватого учня музучилища, який інтервали дуже переконливо визначає жестами. А хтось інший говорить про палких любителів музики, які живуть в нашому місті і змайстрували свій електронний синтезатор, спроможний імітувати всі існуючі в природі звуки: від шереху шин по асфальту до мелодії арфи, — і ці звуки супроводжують фантастичні кольорові видіння.

Я, можливо, почув би ще багато цікавого, та ці голоси враз перекрилися вокально-інструментальними голосами, що поведи пісню «Чарівний край». Пісня набрала певної висоти і пружності та різкий оплеск. Керівник підняв руку: погано налаштовані мікрофони. Потім виявилось, що невразно чується низькі голоси, що не на потрібному місці стоять колонки і т. д. Найчкішого, найвиразнішого звучання програми добивається він поступово і неухильно — штрих за штрихом, нюанс за нюансом. От полився «Місячний вальс» І. Дунаєвського в оранжировці Л. Левітіна. Який це світ, який задушевний ліризм, висока поетичність, щедрий пісенний розлив ефірної мелодії, що народилася вдруге і від чого стала ще прекраснішою! Хоча так важко звикнути до ситуації, коли вживаєшся в чарівний образ і тут — стоп! Все — спочатку...

Коли ж, влучивши момент, я запитав заступника директора студклубу ОДУ О. В. Гашкова про характер вокально-інструментального ансамбля, то у відповідь почув:

— Е, ні — не вокально-інструментальний ансамбль, а більше — естрадний колектив!

Цікаво!... Пізніше від Гашкова і від директора клубу

Т. С. Щурської я довідаюся, що Леонід Ісидорович прагне до особливого синтезу, прагне створити в колективі чітко визначені музичні групи, котрі при необхідності ставатимуть автономними — група скрипалів, вокальна (хорова акапела), духовна і ритм-група. От весь колектив виконав на сцені частину програми, тоді, наприклад, акапельна група продовжує її, співаючи щось своє. А духовна награв джаз, який — десь в перепетиві — в своїх кращих традиціях повинен знову зазвучати на повну силу. Скрипалі покликані виховувати у людей витончений смак класики — і зарубіжної і вітчизняної. Та, крім того, різні симфонічні п'єси (картини, фантазії, сюїти, поеми) сприяють розвитку і їх виконавської майстерності. То ж керівник і прагне використати цю групу в певному напрямі, в певній мірі. Як і кожен інший.

А буде міцнішати колектив, то буде виконувати не тільки вокально-інструментальні твори, а й... пантоміму, котра зараз поки що існує сама по собі. Тоді кожен виступ нагадуватиме великий концерт з двох частин: перша — класика і народна музика; друга — естрадна пісня, пантоміма, художнє слово. Щоб, зрешті-решт, дотягнутися до свого... музики — шоу! Бо це той колектив, який, відчувається вже тепер, на одному місці не стоятиме. Тут люди гарячі в своїй пристрасній небайдужості до роботи, до її майбутніх успіхів. Вони готові, коли треба (а потреби ці поки що є — і значні, не дивлячись на те, що і партком і профком університету чимало допомагають зі свого боку), бігати в райком комсомолу чи в інші культурні заклади, щоб добувати собі хоча б на часину і кращий підсилювач, без якого, як без рук, і якийсь реквізит, костюм. Навіть сцену для святкового концерту вони вже «вибили» сьогодні не деінде, а в Українському театрі ім. Жовтневої революції. І який колектив не вартий був їй, то ніколи не одержав би можливості дебютувати перед широкою громадськістю міста.

То ж радісно спостерігати за творчою метушнею на сцені, коли мелодія народжується ніби на твоїх очах — з багатьох невдач, тривог, нервових спадів і піднесень, і коли вона вже, здається, не зазвучить більше, не підніметься... І враз — тріпоче, пливе в блискучому оркестровому одніні. Витончена, граційна, урочиста, бо — святкова!...

І приємно в черервах поговорити то з одним учасником, то з іншим. Кожний відкрив щось цікаве у світі музики, примусить по-іншому поставитись до самих людей, що не можуть без нього жити. З яким хвилюван-

ням мріє скрипачка з біофаку Олександра Кодицька про створення в тій школі, в якій незабаром працюватиме після вузу, хай і невеличкого, проте дійового, непересічного ансамбля скрипалів! Бо для неї музика — це щось заповітне, глибоко особисте, яким вона хоче вічно ділитися з людьми.

Про любов до музики чимало вам розкажуть і бас-гітарист Олег Кузін — третьокурсник з юридичного; і саксофоніст Вадим Машевський — другокурсник з мехмату; співак Вячеслав Туляков — третьокурсник з юридичного; співачки Людмила Книш і Анастасія Кучерук — з геолого-географічного та біофаку. І багато інших студентів і викладачів нашого університету.

— Я вже кілька років працюю викладачем, люблю естраду, керую невеличким ансамблем на факультеті, знаю студклуб дуже добре, то й можу сказати без перебільшення: росте колектив на очах і кількісно і якісно. Ще недавно тут прозябала група в п'ять осіб, а тепер нас — двадцять п'ять! І це за місяць-другий... — З таким піднесенням розповідає мені співак Олег Миколайович Філімонов — викладач англійської мови з РГФ. І навіть не розповідає, а захоплено, мрійливо згадує те, що було майже вчора, а не кілька років тому. Бо цікаво ж виступав колектив цього літа в інтернаціональному таборі відпочинку «Маяк», в Чорноморці — на святі першокурсників, під час робіт студентів в колгоспах, — і скрізь мав неабиякий успіх. Особливо відзначалась велика тема (свого роду кантата) для хору з оркестром «Червона площа», присвячена 35-річчю з Дня перемоги у Великій Вітчизняній війні. За неї колектив мав подяку від обкому ЛКСМУ і від керівництва університету. А написали її разом В. Попков (поетичний текст) — кандидат філософських наук кафедри філософії і Л. Левітін (музикант). Плідною, цікавою виявилась ця співдружність.

— Ось чуєте? — запитує мене мій співбесідник, коли в зал поливляла нова бенгежна мелодія в ритмі вальсу, а вокальна група пристрасно співає: «Будуть рельєси блистять под зvezдами — те, чого ми проложили сюди!» — це «Вечір на БАМі» — чарівний вальс, теж написаний цією талановитою творчою парою. Ще чимало шедеврів ждуть їх попереду. Я впевнений. То ж і я сам поряд з ними, в такій творчій обстановці, співаю з великим запалом і, крім того, як і кожен з нас, учасників, граю на гітарі — й на піаніно. І ще мрію створити цікаву естрадну програму — щось веселе, святкове, наприклад, — під Новий рік. А що ж, коли співається і твориться, коли, здавалось би, звичайне хоббі і враз отак перевертає все твоє життя, дає життєву наснагу, добрий відпочинок, бажання радісно працювати для молоді і в учбовій аудиторії і тут, на сцені, прищеплюючи їй відчуття прекрасного, бо віддаєш для цього всього себе!...

І я відповів: «Це так: прекрасне і творчість — нерозривні поняття».

А. БОСОВ.

На знімку: одним із кращих лекторів Одеського державного університету по праву вважається студент V курсу історичного факультету Микола СТАНКОВ. Його лекції змістовні, цікаві, вони нікого не залишають байдужими. Фото Г. АНТИПЕНКА.

На шляху до вершини

Був сонячний осінній ранок. Наш шлях проходив по субальпійській зоні вгору до підніжжя гірського хребта. Основне за дві години вийти на гребінь, адже підкорення вершини займе значно більше часу.

Ми йшли на пік Триангуляторів — сувору і важкодоступну вершину, одну з найвищих у Центральній частині Східного Саяну. Підйом по схилах ставав все важчим, а тому йшли обережно, опираючись на альпенштоки. Ось вже й вийшли на сідловину безіменного перевалу. Короткий перепоchinoю і знову вгору — тепер вже по суворому гребеню хребта, ширина якого звужувалась до ширини колоди.

Нас було троє: Юрій із Кишинєва, Микола із Запоріжжя і я. З кожною хвилиною відкриваються все величніші панорами гір. Хочеться зупинитись, помилуватись неповторною красою припорошених снігом скель. Від хвилювання і напруження починає гулко битися серце... І раптом відривистий крик Юри «Камінь!». За якусь долю секунди рвучко відстрибую вбік, припадаю до нависаючої над головою скелі і одночасно передаю сигнал тривоги вниз, адже там Микола. Ще через секунду десь збоку повітряну прірву пронізує неприємний скреготливий свист обломку кам'яної скелі. Десь далеко вище він падає, викликаючи обвал. Потім тиша... переконавшись, що небезпека минула, обережно повертаємось на свої місця і продовжуємо сходження. «Живе» каміння змушує ще більше насторожуватись. Яскраве сонце неприємно ріже очі. І ось... прірва... «Без

спорядження тут не пройти», — говорить Юрій, натякаючи на те, що спускатись доведеться способом спортивного спуску. Тим часом Микола готує 30-метровий канат. Ми з Юрієм мовчки об'язуємось. Гаяти часу ніхто не має права і тільки чіткі дії приносять у таких обставинах успіх. Перевіряємо один в одного правильність зав'язаних вузлів, переконуємось в надійності закріпленого каната і вниз. Після тривалого спуску на хвилину сідаємо, з гордістю оглядаємо майже вертикальну кам'яну стіну, по якій щойно спускались, і знову вперед. Потім знову прірва, знову круті підйоми і спуски, знову камнепада.

І ось жадана вершина піку. Дивимось на годинник, згадуємо сьогоднішню дату, 15 год. 23 хв. 11 вересня, четвер. Цей день запам'ятується на все життя і не тільки неповторними, фантастичними гірськими пейзажами, а й тим, що сьогодні була можливість перевірити себе в нелегких умовах на витримку і витривалість.

Спуск був не менш важким, ніж підйом. Знову були хвилюючі моменти на важких і суворих ділянках скалистого рельєфу. Але все це вже позаду. Пригадуються слова Г. Федосєєва — письменника, інженера-геодезиста, який віддав Саянам все своє життя: в боротьбі за підкорення природи це багато доведеться пережити гірких хвилин тим, кому судилось вступити з нею в єдиноборство.

В. КОБИЛЮК,
студент III курсу ГГФ,
інструктор по туризму,
першорозрядник.

ВЕСЕЛА МУДРІСТЬ

— Ну що, ти почав готуватися до іспитів?

— Та ніяк не можу збагнути, що мені робити: за конспектами готуватися ще рано, а за підручниками вже пізно!

Студент, хронічний прогульник, вдруге складав іспит Рентгенові.

— Хто вам читав лекції?

— Запитав учений.

Студент перелічив ряд прізвищ. Рентген задоволено кивнув.

Ну, бачте, сьогодні вже краще, ніж минулого разу. Ви вже знаєте прізвища про-

фесорів, лекції яких повинні були слухати.

Студент (на екзамені):

— А може, професоре, над цим питанням разом подумавмо? Один розум добре, а два краще!

Професор питає майбутнього педагога:

— Скажіть мені, чому ви обрали професію вчителя? Назвіть три причини.

— Будь ласка: червень, липень, серпень.

Редактор М. ПЕТРОВ.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ПИШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадры».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ: телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).